

Schets onderwijsprogramma en lessentabel

Route 2, 16+ mbo 2



De leerlingen in *route 2 uitstroomprofiel mbo 2* worden voorbereid op instroom in een niveau 2 opleiding op het mbo. De school moet voor deze leerlingen een veilige plek zijn, waar ze hun talenten kunnen ontwikkelen. In deze omgeving moeten de leerlingen een duidelijk, realistisch doel hebben om naar toe te werken waarmee ze zicht krijgen op hun toekomst. Het onderwijsprogramma in deze route bestaat uit twee fasen en heeft de volgende kenmerken:

1. In de **eerste fase** staat het leren van het Nederlands (als tweede taal) centraal en dat betekent dat er een aanzienlijk aantal uren NT2 op het rooster staat. Daarnaast wordt in ieder geval aandacht besteed aan maatschappelijke redzaamheid als jongere in Nederland. Bij alle vakken speelt de het leren van het Nederlands in deze fase een belangrijke rol.

Kenmerken van fase 1 (basis)

- Veel NT2 gekoppeld aan praktische en herkenbare inhoud, waardoor er makkelijk transfer optreedt naar de situaties binnen en buiten de school.
- Aandacht voor rekenen.
- Leven in Nederland (mens & maatschappij).
- Creatieve vakken, bijv. tekenen, handvaardigheid of drama.
- Sport en bewegen.
- Mentorles / coaching.

2. In de **tweede fase** wordt de leerling voorbereid op instroom in een mbo niveau 2 opleiding in het mbo (educatieve redzaamheid). Dat betekent dat er, naast voortzetting van NT2, ook ruim aandacht moet zijn voor oriëntatie op diverse opleidingen en beroepen én de praktijksituaties die de leerling in het mbo tegen gaat komen. Door de inzet van loopbaancoaching (oriëntatie, meeloopdagen, stage, excursies opleidingen en bedrijven) kan de leerling begeleid worden bij een reële beroepskeuze met een concreet perspectief. Het is van belang om de leerlingen in de praktijk kennis te laten maken met de verschillende niveau 2 opleidingen die er in het mbo zijn.

Kenmerken fase 2 (schakel)

- Vervolg aandacht NT2, o.a. gekoppeld aan de praktijksituaties waar de leerling naar gaat uitstromen, bijvoorbeeld leren hoe je een intakegesprek moet voeren op het mbo.
- Aandacht voor loopbaanoriëntatie (oriëntatie op loopbaan en beroep) in de vorm van excursies, snuffelstages, en meeloopdagen: zicht krijgen op concreet perspectief (in samenwerking met mbo).
- Aandacht voor Vrij lezen, bij voorkeur op het lesrooster.

Onderwijsprogramma fase 1 (basis)

VAKKEN fase 1 – basis	Toelichting
Nederlands als tweede taal (basismethode)	Keuze voor een basismethode Nederlands als tweede taal (NT2) die aansluit bij het niveau en de leeftijd van de doelgroep, d.w.z. jongeren vanaf 16 jaar. In een basismethode komen alle domeinen van taalvaardigheden aan bod: luisteren, lezen, gesprekken voeren, spreken en schrijven. In een basismethode wordt meestal ook aandacht besteed aan de systematische opbouw van woordenschat, grammatica (impliciet of expliciet) en uitspraak. Daarnaast kan er ook expliciet aandacht worden gegeven aan de afzonderlijke taalvaardigheden, aansluitend bij de basismethode.
➤ Luisteren	<ul style="list-style-type: none"> • Met TPR (Total Physical Response) werken aan luistervaardigheid en een basiswoordenschat aan leren. • Aandacht besteden aan verstavaardigheid (bijv. auditieve discriminatie & prosodie: de melodie van de taal).
➤ Lezen	<ul style="list-style-type: none"> • Aandacht besteden aan uitbreiding van de woordenschat: nieuw taalaanbod voor de leerling. • Aandacht besteden aan het vloeiend leren lezen: veel korte teksten die aansluiten bij het taalniveau van de leerling en de interesse en belevingswereld van jongeren. • <u>Aandacht besteden aan de ontwikkeling van de strategische leesvaardigheid.</u>
➤ Gesprekken voeren / spreken	<ul style="list-style-type: none"> • Aandacht besteden aan het vloeiend leren gebruiken van alledaagse uitdrukkingen en routines, zoals begroeten, afscheid nemen, feliciteren etc. aan de hand van dialogues en het zingen van liedjes. • Aandacht besteden aan verstaanbaarheid, tempo en vloeiend spreken. • Aandacht besteden aan functionele spreektaken in de dagelijkse en schoolse omgeving.
➤ Schrijven	<ul style="list-style-type: none"> • Aandacht besteden aan instrumentele schrijfoefeningen die gericht zijn op het stimuleren van de taalverwerving. • Aandacht besteden aan kleine functionele schrijftaken in de dagelijkse en schoolse omgeving.
Rekenen	Werken aan rekenvaardigheid op weg naar 1F (domeinen: Getallen, Verhoudingen, Meten en Meetkunde, Verbanden).

VAKKEN fase 1 – basis	Toelichting
Engels	Aandacht besteden aan Engels, indien de leerling al enige kennis van het Engels heeft.
Leven in Nederland	<ul style="list-style-type: none"> • Aandacht voor oriëntatie op Nederlandse samenleving en zelfredzaamheid in Nederland. • Aandacht voor Kennis van de wereld, aan de hand van de selectie van een aantal passende thema's uit aardrijkskunde en geschiedenis.
Creatieve vorming	Keuze voor één of meer van de volgende vakken: beeldende vorming, handvaardigheid, drama, tekenen of muziek. Hiermee werken de leerlingen op een andere manier aan de ontwikkeling van hun talenten.
Praktijkvakken	Aandacht besteden aan praktische vaardigheden, denk aan vakken zoals koken, techniek of verzorging. Deze vakken worden aangeboden met het oog op zelfredzaamheid van de leerling: zoals zelf kunnen koken, hygiëne, gezond eten, kleine klusjes kunnen doen, én met het oog op de competenties van de leerling en de oriëntatie op een toekomstige beroepsopleiding.
Bewegen en sport	Aandacht besteden aan verschillende activiteiten die de leerlingen 'in beweging' brengen, waarbij ook de ontwikkeling van de Nederlandse taalvaardigheid een rol kan spelen.
Mentorles / coachgroep	De mentorles of coachgroep draagt er zorg voor dat de leerling zich thuis gaat voelen/ voelt op school. Alle voorkomende zaken in relatie tot school en andere omstandigheden die een rol spelen bij het creëren van een prettige en veilige leeromgeving kunnen aan bod komen.
ICT	(eventueel) Aandacht besteden aan typevaardigheid, werken met Word en PowerPoint, in relatie met andere vakken, zoals iets over jezelf schrijven of vertellen.

Onderwijsprogramma fase 2 (schakel)

VAKKEN fase 2 – schakel	Toelichting
Nederlands als tweede taal (basismethode)	Keuze voor een basismethode Nederlands als tweede taal (NT2) die aansluit bij de doelgroep. In de methode wordt aandacht besteed aan de taalvaardigheid die nodig is in diverse praktijksituaties, zoals een stage, praktijklessen of opleidingsrichtingen.
➤ Luisteren	<ul style="list-style-type: none"> • Aandacht besteden aan authentieke luisterteksten, bijv. bij het Jeugdjournaal of het gewone journaal. • Aandacht besteden aan luistervaardigheid gekoppeld aan praktijksituaties die in de niveau 2 opleiding (mbo) voorkomen, bijv. in de stage of in beroepssituaties (bijv. klant – verkoper).
➤ Lezen	<ul style="list-style-type: none"> • Aandacht besteden aan leesvaardigheid voor het vloeiend lezen en aanbod woordenschat (indien nodig). • Aandacht besteden aan de verdere ontwikkeling van de strategische leesvaardigheid. • Aandacht voor authentieke leesteksten, zoals de krant of informatie over mbo-opleidingen.
➤ Vrij lezen	Minimaal drie keer per week (minimaal) 15 minuten Vrij lezen, waarbij leerlingen zelf een keuze kunnen maken over wat zij willen lezen. Vrij lezen stimuleert de taalontwikkeling van de leerlingen. Het is van belang dat het taalniveau van het boekje niet te veel afwijkt van het taalniveau van de leerling.
➤ Gesprekken voeren	Aandacht voor specifieke gesprekstaken die van belang zijn in het mbo, bijv. weten hoe een intakegesprek gaat of informatie kunnen vragen op de stage.
➤ Schrijven	Aandacht voor functionele schrijftaken die van belang zijn op school en de niveau 2 opleiding, bijv. een inschrijfformulier invullen of een notitie voor een collega schrijven.
Examentraining	(eventueel) Voorbereiden op deelname aan het staatsexamen programma I.
Rekenen / Wiskunde	<ul style="list-style-type: none"> • Op weg naar rekenen 2F (domeinen: Getallen, Verhoudingen, Meten en Meetkunde, Verbanden). • Voor opleidingen in de techniek is het noodzakelijk om wiskunde te hebben gedaan.
Engels	Aandacht voor de ontwikkeling van de Engelse taalvaardigheid aan de hand van een reguliere lesmethode. De leerlingen werken naar (minimaal) A1 en eventueel op weg naar A2.

VAKKEN fase 2 – schakel	Toelichting
Loopbaanoriëntatie	<ul style="list-style-type: none"> • Besteed aandacht aan kennismaking met de opleidingen in het mbo, bijv. door het organiseren van snuffelstages op het mbo, bedrijfsbezoeken en excursies en meeloopdagen op niveau 2. • Besteed aandacht aan loopbaanvaardigheden (in samenhang met oriëntatie op beroepen en opleidingen), zoals zelfreflectie, een loopbaanplan kunnen maken, netwerken en solliciteren (jezelf profileren).
Burgerschap	<ul style="list-style-type: none"> • Aandacht besteden aan het Nederlands onderwijssysteem en de opleidingen in het mbo. • Aandacht besteden aan een aantal burgerschapsthema's (vergelijkbaar domeinen in het MBO), bijv. instanties, rechten als consument en globale kennispolitiek, gezond leven.
Creatieve vorming	Keuze uit één van de vakken: beeldende vorming, handvaardigheid, drama, tekenen of muziek.
Praktijkvakken / profielcluster	Uitbreiding van de praktijkvakken die in fase 1 aan bod zijn gekomen, met daaraan gekoppeld een theoretisch aanbod. Eventueel kan ook gekozen worden voor de vorming van een profielcluster waarin leerlingen per trimester één vak volgen, bijv. biologie, economie en techniek.
Bewegen en sport	Zie fase 1.
Mentorles / coachgroep	In de mentorles of coachgroep wordt in ieder geval aandacht besteed aan sociale vaardigheden, denk bijv. aan jezelf presenteren, de ontwikkeling van studievaardigheden, bijv. plannen en organiseren. Dit alles als voorbereiding op en in de context van doorstroom naar de mbo 2 opleiding.
ICT	<ul style="list-style-type: none"> • Geïntegreerd aandacht besteden aan computervaardigheden: een aantal veelgebruikte programma's zoals Word, PowerPoint/Prezi. • Aandacht besteden aan diverse vormen van Mediawijsheid, bijv. hoe ga je om met sociale media?

Route 2 | 16+ Mbo 2

Hieronder vindt u een voorbeeld van een lessentabel behorend bij het uitstroomprofiel mbo-2. De vakken die zijn opgenomen in fase 1 en 2 corresponderen met de vakken uit de schets van het onderwijsprogramma van de betreffende leerlijn. De genoemde uren zijn een indicatie. Indien gewenst kan hiervan afgeweken worden en kunnen andere keuzes worden gemaakt.

Vakken fase 1 - basis	Uur p/w	Vakken fase 2 - schakel	Uur p/w
Nederlands als tweede taal	16-18	Nederlands als tweede taal ¹	8-10
Rekenen	4	Rekenen / wiskunde	4
Leven in Nederland	2	Engels	2
Creatieve vorming	2	Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB)	5
Praktijkvakken	2	Burgerschap	2
Bewegen en sport	2	Creatieve vorming	2
Mentorles / coachgroep	2	Praktijkvakken / profielcluster	6
ICT	2	Bewegen en sport	2
Engels ²	0-2	Mentorles / coachgroep	1
Totaal	32-34	Totaal	32-34

¹ De uren voor NT2 zijn voor deze leerlingen inclusief de voorbereiding op het Staatsexamen NT2 programma I.

² Gedurende de fase 1 alleen aandacht aan besteden indien de leerling reeds enige kennis van het Engels heeft.